

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Minister is akkoord met verzoeken
(7/11)

alleen met
aangepaste brief.
En geef om binnenkort
en gesprek te hebben
het is de rechts
verplichting om
op te pakken.

Aan

Minister voor APP

nota

Toelichting op opmerkingen M n.a.v. kamerbrief
wezenuitkering

TER BESLISSING

Datum
29 september 2022

Uiterlijk bij
6 oktober 2022

Bijlage(n)
2

Aanleiding

Op 23 mei jl. hebben wij u met een nota geïnformeerd over de verbetermaatregelen naar aanleiding van het onderzoek over de doeltreffendheid van de wezenuitkering. Op 28 juni jl. was uw reactie dat u minder onderzoek en meer actief/proactief oppakken van de maatregelen wenst. Vanwege de zomerperiode heeft deze nota enige tijd op zich laten wachten. Met deze nota informeren wij u diepgaander over de lopende verbeteringen.

Geadviseerd besluit

Indien u akkoord gaat met de Kamerbrief, wordt u verzocht deze te tekenen en te laten versturen.

Kernpunten

- Op dit moment lopen er al acties waarvan onduidelijk is wat die gaan opleveren. Om deze reden zijn de lopende acties niet genoemd in de Kamerbrief. We hebben enkele voorbeelden van lopende acties hieronder benoemd (zie kopje A).
- Het is voor ons nog niet helemaal inzichtelijk waaraan de burger behoefte heeft. Daarom zouden wij graag nog onderzoeken willen doen, voordat we overgaan tot concrete acties (zie kopje B).

A. Toelichting op de lopende acties

1. **Gesprekken met stakeholders** (zoals 13 stichtingen voor o.a. weduwen, halfwezen en wezen, de uitvaartbranche, het ministerie van OCW, de schoolraden, DUO, het ministerie van VWS, de SVB, de belastingdienst).
Voorbeeld 1: in gesprekken met de stichtingen bleek dat zij niet makkelijk vindbaar zijn voor nabestaanden, terwijl zij veel expertise hebben om nabestaanden te begeleiden. Wij hebben stichtingen tips gegeven hoe ze in contact kunnen komen met de landelijke uitvaartvereniging en overige uitvaartondernemingen.
Voorbeeld 2: uit het onderzoek naar de wezenuitkering blijkt dat de scholen de eerste stakeholders zijn voor wezen en halfwezen. Gesprekken met de stichtingen, en de verschillende raden zoals MBO raad, PO raad, etc. leidden tot het plaatsen van informatie op sites van de onderwijsraden en de suggestie om het onderwerp rouw in het curriculum op te nemen van de onderwijsopleidingen zoals PABO of bespreekbaar te maken tijdens studiedagen van de scholen. OCW begrijpt de urgentie, maar gaat niet over het curriculum in het onderwijs. OCW gaat in gesprek met Stichting School &

Veiligheid. De stichting ondersteunt en stimuleert scholen bij het bevorderen van een sociaal veilig klimaat. Wellicht dat de stichting het onderwerp rouw bij kinderen aandacht kan geven via hun communicatiekanalen. Van OCW volgt hierover een terugkoppeling.

Datum

29 september 2022

- Voorbeeld 3: uit gesprekken met stichtingen die zich richten op (vooral) vrouwen met een migratieachtergrond is gebleken dat de wens bestaat de informatie van SVB-site niet alleen in het Turks maar ook in het Marokkaans aan te bieden. De SVB neemt dit naar verwachting mee in hun verkenning naar de informatiebehoefte van nabestaanden en de manier waarop nabestaanden willen communiceren.
- 2. *Aansluiting op vereenvoudigingsagenda en het Interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO)*. Wij brengen onze kennis in, opgedaan naar aanleiding van het onderzoek naar de wezenuitkering, de beleidsdoorlichting Anw en de gesprekken met de stichtingen. Ook zijn er onderzoeken in de vorm van 'burgerreizen' uitgevoerd waarin de ervaring van burgers met een onderdeel van de sociale zekerheid centraal staat. Het netwerk van de stichtingen is gebruikt om respondenten te werven. Het onderzoek heeft inzichten opgeleverd zoals:
 - Anw-gerechtigden ervaren veel onzekerheid onder meer veroorzaakt door gebrek aan kennis en door een veranderde situatie.
 - Anw-gerechtigden hebben een ander beeld bij het doel van de Anw-uitkering dan wat daadwerkelijk het beleidsmatige doel is.
 - Er is behoefte aan meer hulp vanuit de overheid gedurende eerste periode na overlijden partner.

De aanbevelingen richten zich vooral op de dienstverlening en communicatie van de SVB. Wij gaan in gesprek met de SVB hoe zij gevolg geven aan de aanbevelingen.

- 3. In kaart brengen *kosten levensonderhoud van wezen door Nibud*. Met het resultaat van dit onderzoek kan nauwkeuriger worden bepaald of de huidige uitkering tegemoet komt aan de kosten die wezen maken. Inmiddels is de offerteaanvraag uitgezet. Op korte termijn wordt duidelijk of de hoogte van de uitkering aangepast dient te worden.
- 4. Tekst in de *nieuwsbrief SZW-gemeenten over de wezenuitkering en de gevolgen* hiervan op de bijstand en toeslagen. Uit het onderzoek naar de wezenuitkering bleek dat het onduidelijk is voor gemeenteambtenaren dat de bijstand niet verrekend wordt met de wezenuitkering en dat voor de huurtoeslag de wezenuitkering als bijzonder inkomen geldt. Dit moet apart aangevraagd worden bij de Belastingdienst. In november komt de nieuwsbrief uit. Hiermee bereiken we alle gemeenten op korte termijn.
- 5. *Literatuurvergelijking van de Anw met nabestaandenregelingen van andere OESO-landen*. We willen kijken op welke wijze Nederland kan leren van andere landen op het gebied van het bevorderen van arbeidsparticipatie bij nabestaanden. Mocht hieruit blijken dat er vervolgacties nodig zijn, zullen wij hieraan gevolg aan geven.

B. Verder onderzoek

- 1. Voordat we over kunnen gaan tot verdere concrete acties voor de doelgroep wezen, is het van belang om in kaart te brengen *welke regelingen er zijn voor kwetsbare jongeren*. Vervolgens willen we weten of die regelingen genoeg ondersteuning bieden aan deze jongeren. Er is gebleken dat er verbinding nodig is om deze wezen verder te ondersteunen.

2. Overige verkenningen vragen van ons goed onderzoek omdat het gevolg een wetswijziging is. We zullen in kaart brengen wat de mogelijkheden en gevolgen zijn. Tegelijkertijd willen we onze flexibiliteit behouden om ons niet vast te leggen aan één oplossing.

Datum
29 september 2022

Voorbeeld 1: aanvullende criteria bij de wezenuitkering zodat erkenning niet meer doorslaggevend is voor het toekennen van de wezenuitkering vergt onderzoek in samenwerking met DUO en SVB. Het contact is gelegd met DUO. Samen met de SVB gaan we bekijken welke mogelijkheden er zijn.

Voorbeeld 2: uw suggestie om van een wezenuitkering een wezenvergoeding van te maken vergt onderzoek. Met FEZ en BD/toelagen zal bekeken worden welke oplossingen er zijn rondom het knelpunt van bijzonder inkomen van de wezenuitkering.

Graag lichten wij deze acties mondeling aan u toe. U krijgt van ons informatie en wij kunnen ter plekke vragen beantwoorden. Dit maakt het proces voor u en ons inzichtelijker.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kamerbrief onderzoek doeltreffendheid van de wezenuitkering	Verzenden aan TK	
2	Opmerkingen van M op eerdere nota	Ter informatie (niet verzenden)	